> Văn Nghệ Hướng Việt

tiếp theo trang bìa

Với mục đích duy trì và phát huy nền âm nhạc cổ truyền tại Hải Ngoại, các nghệ sĩ âm nhạc cổ truyền tụ hội lại với nhau trong chương trình Đại Hội Âm Nhạc Truyền Thống Việt Nam tại Toronto, Canada, vào cuối tháng 7 năm 2011.

Đây là một chương trình quy mô được chuẩn bị từ những 2 năm trước. Đại diện tổ chức chương trình lần đầu tiên là nhóm Tre Việt với trưởng ban tổ chức là nghệ sĩ Kim Uyên (giải nhất đàn tranh toàn quốc năm 1984).

Các nhóm nhạc tham dự chương trình lần này gồm có:

Tiếng Hoài Hương, Oregon, U.S.A.
Đoàn Văn Nghệ Dân Tộc Hướng Việt, Washington State, U.S.A.
Phượng Ca Dân Ca Quốc Nhạc, Paris, France
Nhóm Nhạc Việt Nam, Toronto, Canada
Nhóm Tre Việt, Toronto, Canada
Phượng Ca Montréal, Canada

Tuy con số tham dự ít ỏi, nhưng tinh thần rất cao. Tất cả nhóm nhạc vượt qua bao nhiêu trở ngại để đến với nhau trong tình yêu âm nhạc dân tộc.

Chương trình gồm có 2 phần chính: thuyết trình và trình diễn

Mở đầu phần thuyết trình là bài nói chuyện của giáo sư Phương Oanh đến từ Pháp quốc với đề tài Giáo Dục Âm Nhạc Cổ Truyền Việt Nam Trong Hệ Thống Nhạc Viện Quốc Gia Pháp.

Kế tiếp là Nghệ Thuật Ứng Biến Trong Giai Điệu Cổ Truyền Việt Nam với giáo sư nghệ sĩ Phạm Đức Thành.

Từ Úc Châu xa xôi, nghệ sĩ Lê Tuấn Hùng trao đổi kinh nghiệm của mình qua bài nói chuyện Dấu Ấn Việt Nam Trong Âm Nhạc Đương Đại Thế Giới.

Kết thúc là bài nói chuyện được nhiều người hưởng ứng nhất: Cách Chuyển Hò và Đệm Cho Người Hát và Ngâm Thơ với nghệ sĩ Kim Uyên. Lâu lắm rồi mới nghe lại được tiếng đàn tranh và giọng ngâm của nghệ sĩ Kim Uyên. Nghệ sĩ Thanh Nga (thành viên Hướng Việt) hào hứng giơ tay xin ngâm một đoạn thơ. Có lẽ do xúc động, nên sau khi được gọi tên, Thanh Nga lại quên mất câu thơ mà mình muốn ngâm! Để cứu vớt thành viên của Hướng Việt, nghệ sĩ Việt Hải ứng tác 2 câu thơ theo điệu ngâm tao đàn. Nghệ sĩ Đức Thành tiếp ngâm 2 câu ca dao theo điệu sa mạc. Cảm giác hào hứng dâng tràn, giáo sư Phương Oanh cũng tiếp theo lời thơ. Chuyển hơi sao cho hợp với giọng ngâm của giọng nam và giọng nữ liên tục là một điều rất khó, thế mà, nghệ sĩ Kim Uyên vẫn thoăn thoắt nhịp nhàng trên cây đàn tranh bé nhỏ. Không gian phòng học như tràn ngập với muôn âm giai, người nghe như không còn biết đâu là thơ, đâu là nhạc nữa, bởi vì trong ý thơ đã có nhạc, trong những âm giai ẩn hiện những tiếng thơ...

Sau phần thuyết trình, tất cả nhóm nhạc tập họp để chụp hình lưu niệm và chuẩn bị cho buổi trình diễn chính vào 7 giờ tối.

Mở đầu chương trình trình diễn buổi tối là tiết mục hòa tấu đàn tranh của Đoàn Văn Nghệ Dân Tộc Hướng Việt với nhạc phẩm Thuyền Hoa. Đây là một trong những nhạc phẩm bất hủ của Phạm Thế Mỹ với phần soạn tranh do Đoàn Văn Nghệ Dân Tộc Hướng Việt. Khi hỏi về cảm tưởng khi được chọn trình diễn mở đầu chương trình, nghệ sĩ Thanh Nga tâm sự: "em rất là run. Tất cả thành viên trong nhóm đều run. Hôm qua khi xem lịch trình diễn, thầy Hải hoảng hốt than với chị Kim Uyên rằng sao lại cho nhóm Hướng Việt trình diễn trước. Lúc nào cũng vậy, các tiết mục chính của chương trình được trình diễn lúc đầu, ở giữa, và tiết mục cuối cùng. 3 tiết mục này phải hay, phải linh động, nếu không sẽ làm chết đi buổi biểu diễn."

Nghệ sĩ Thúy Loan tiếp lời: "Thầy Hải thì cứ nằng nặc đòi đổi chương trình, nhưng Kim Uyên thì cương quyết, 'tụi em làm được, đừng sợ'. Và rồi tụi mình

cũng trình diễn tốt tiết mục này. Thúy Loan cũng như các thành viên Hướng Việt rất hảnh diện được trình diễn tiết mục đầu cho chương trình."

Sau phần hoà tấu đàn tranh là tiết mục độc tấu đàn tranh của nghệ sĩ Việt Hải. Nhạc phẩm mà nghệ sĩ Việt Hải chọn trình diễn mang tên Vui Mùa Lúa. Đây là một bản nhạc mới của nghệ sĩ Kim Uyên sáng tác trên cây đàn tranh cổ truyền. Bản nhạc kết hợp nhiều kỷ thuật mới khám phá trên cây đàn tranh ví dụ như vê dây, đệm các bè bằng tay trái, áp dụng bồi âm bên phía trái của đàn. Tuy nhiên, ngoài những kỷ thuật mới được áp dụng làm phong phú cho bài nhạc, những kỷ thuật cổ truyền như vuốt, nhấn, mổ đều được kết hợp một cách nhuần nhuyễn tạo nên một sắc thái muôn màu muôn vẻ cho bản nhạc.

Vui Mùa Lúa bắt đầu với một tiết tấu rộn rã, vui tươi diễn tả niềm vui của người nông dân sau một năm làm lụng vất vã. Những âm thanh nhịp nhàng réo rắt của kỷ thuật "mượn nốt" làm người nghe liên tưởng đến những bước chân của các thiếu nữ gánh thóc về làng. Tiếng trầm đục phối âm của bàn tay trái tượng chừng như tiếng hò giả gạo của các chàng trai. Dưới ánh trăng ngà vằng vặc, các bà mẹ cùng các em thơ hát ca mừng cho một mùa lúa chín. Nhưng để có được niềm vui đó, bao nhiêu giọt mồ hôi đã phải đổ ra để cho hạt gạo được dẻo thơm tinh khiết. Đoạn cadenza phải chăng là đoạn hay nhất của bài. Giai điệu tự do, thong thả làm cho người nghe phải liên tưởng đến bài ca dao:

"*Cày đồng đang buổi ban trưa*
Mồ hôi thánh thót như mưa ruộng cày
Ai ơi! bưng bát cơm đầy
Dẻo thơm một hạt, đắng cay muôn phần"

Vui Mùa Lúa không chỉ là một bản nhạc miêu tả cảnh đồng quê Việt Nam thân thương mà nó còn là hiện thân của một đạo lý nhớ nguồn, một đạo lý biết ơn những người đã đổ mồ hôi và nước mắt để cho ta có được những hạt gạo dẽo thơm, tinh khiết.

Sau phần trình diễn của Đoàn Văn Nghệ Dân Tộc Hướng Việt là phần trình diễn của Tiếng Hoài Hương từ Portland, Oregon. Như vậy, có đến 2 nhóm nhạc đến từ Hoa Kỳ tham gia Đại Hội Âm Nhạc Cổ Truyền Việt Nam lần này. Đại diện cho Tiếng Hoài Hương, nghệ sĩ David Dahl trình diễn độc tấu bản đàn bầu "Ru Con Nam Bộ". Tiếng đàn sao mà ngọt lịm. Nếu nhắm mắt để nghe thì chắc khán giả sẽ không thể nào ngờ người nghệ sĩ trình diễn là một "ông Tây" chứ không phải người Việt Nam. Phải "yêu" lắm nhạc Việt Nam, phải "chung tình" với cây đàn bầu, thì mới có thể tạo nên những cung bậc như vậy. Người nghe tâm tình như chơi vơi. Tri kỷ với đàn nín nghẹn cùng các thanh âm:

"*Gió mùa thu, mẹ ru con ngủ*
Năm canh chày thức đủ vừa năm..."

Ngoài nghệ sĩ David Dahl, nhóm nhạc Việt Nam do nghệ sĩ Phạm Đức Thành, một gương mặt thân thuộc của các chương trình ca nhạc Paris By Night, cho khán giả một nét nhìn độc đáo khác về cây đàn bầu. Đàn bầu hôm nay không chỉ đàn các bản dân ca Việt Nam mà còn có thể đàn các bản tân nhạc hoặc nhạc ngoại quốc một cách rất cừ khôi. Ngạc nhiên hơn là các thành viên của nhóm nhạc Việt Nam đều rất trẻ, các em đa số ở tuổi 10-14 sinh trưởng ở Canada, nhưng lại sử dụng đàn đầu một cách rất chuyên nghiệp. Thật đúng như câu nói người xưa: "danh sư xuất cao đồ". Học trò của nghệ sĩ Phạm Đức Thành phải khác chứ!

Nhóm Tre Việt, cũng là nhóm chủ

xem tiếp trang 70